

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, odmówił odrzucenia pozwu w sprawie z powództwa Stowarzyszenia (...) w P. działającego na rzecz W. W., G. J., A. P. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. o ryczałt za noclegi.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia podniesiono, iż brak podstaw do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 kpc, jako pochodzącego od podmiotu nieuprawnionego.

Sąd wskazał, iż Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. jest zarejestrowane w KRS pod numerem KRS (...), a wpis ten na podstawie ustawy Prawo o Stowarzyszeniach ma charakter obowiązkowy. Prezesem zarządu jest E. W.. Stowarzyszenie ma siedzibę w P. przy ul. (...), w tym zakresie została zawarta umowa o świadczenie usług (...) w dniu 28 kwietnia 2010 r. pomiędzy Stowarzyszeniem a mProjekt sp z o.o. w P.. Stowarzyszenie posiada osobowość prawną, opiera swoją działalność na pracy społecznej ogółu członków. Jednym z celów stowarzyszenia jest ochrona praw pracowniczych i ubezpieczonych w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej.

Mając na uwadze treść art. 8 kpc art. 61-63, 64 i 462 k.p.c. Sąd podniósł, iż uprawnienie właściwej organizacji pozarządowej do wystąpienia w konkretnym postępowaniu w sprawie z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych na rzecz danego pracownika lub ubezpieczonego, nie ma samodzielnego charakteru i jest uzależnione od wyraźnej zgody uprawnionego, wyrażonej w formie pisemnej.

Do sądu należy zaś kontrola, czy organizacja pozarządowa, która powoduje wszczęcie postępowania, należy do organizacji uprawnionych do brania udziału w danym rodzaju spraw i czy dana sprawa należy do takich spraw. Kontrola ta ogranicza się wyłącznie do weryfikacji czy dany podmiot jest organizacją pozarządową i czy z ustawy bądź statutu nie wynika prowadzenie przez niego działalności gospodarczej, a także czy w myśl statutu realizuje on zadania określonego rodzaju, a kontrola ta ma charakter formalny i wynika z art. 8 kpc i 462 kpc, który stanowi o zadaniach statutowych, a nie rzeczywiście realizowanych.

Sąd zaznaczył, iż strona pozwana podnosiła swoje obawy, co do tego, że powodowe Stowarzyszenie nie posiada zdolności sądowej i w związku z tym procesowej, bowiem prowadzi działalność gospodarczą nakierowaną na osiągnięcie zysku oraz jest ściśle powiązane osobowo i kapitałowo z Kancelarią pełnomocnika procesowego, przy czym w ocenie Sądu obawy te mają charakter głównie domysłów, opartych na informacjach z różnych stron internetowych.

Z ustaleń wynika, że Stowarzyszenie jest organizacją pozarządową – nie stanowi jednostki sektora finansów publicznych, posiada osobowość prawną, jest wpisane do KRS i w ramach statutowych zajmuje się między innymi ochroną praw pracowniczych w sprawach z zakresu prawa pracy, zadania statutowe ujawnione w statucie i rejestrze nie dotyczą prowadzenia działalności gospodarczej. Stowarzyszenie posiada legitymację procesową formalną – występuje we własnym imieniu, ale na rzecz pracowników, nie realizuje prawa podmiotowego w rozumieniu materialnoprawnym, lecz uprawnienia procesowe.

Sąd zaznaczył też, iż prawidłowość wpisu do rejestru, stanowiącego o nabyciu zdolności sądowej przez stowarzyszenie, może być kwestionowane jedynie w postępowaniu rejestrowym, a nie w postępowaniu wszczętym przed sądem pracy./por w tym zakresie wyrok SN z dnia 4 listopada 2008 r, I PK 149/08 dotyczący wpisu do rejestru handlowego spółki/. Wobec tego oddaleniu podlegały wnioski dowodowe strony zmierzające do wykazania faktu, co do prowadzenia przez Stowarzyszenie działalności gospodarczej w związku ze współpracą z Kancelarią prawną. Sąd podkreślił, iż pozwany dopatrując się uchybień w działalności Stowarzyszenia nie wykazał, by wystąpił z inicjatywą co do działalności nadzorczej wobec Stowarzyszenia w ramach sądu rejestrowego, prokuratury, organów skarbowych czy podmiotów nadzorujących w trybie ustawy Prawo o Stowarzyszeniach (art. 25 i na), a tym samym, by wpis widniejący w KRS,

nie odpowiadał prawdzie. Sąd pracy nie jest natomiast uprawniony do prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność podjęcia przez Stowarzyszenie działalności gospodarczej, z uwagi na brak przyznania w tym zakresie kompetencji temu sądowi w świetle art. 8 i art. 462 kpc.

Na marginesie Sąd podniósł, że prowadzenie licznych procesów sądowych z udziałem Stowarzyszenia nie stanowi podstawy do przyjęcia, że Stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą, w szczególności, że właśnie wytaczanie procesów na rzecz pracowników pozostaje w sferze działalności statutowej Stowarzyszenia. Natomiast fakt reprezentowania Stowarzyszenia w ramach pełnomocnictwa procesowego przez radcę prawnego R. W. (1), nie jest podstawą do twierdzenia, że to w istocie kancelaria prowadzi powyższe Stowarzyszenie, bowiem z treści odpisu z KRS nie wynika, by R. W. pełnił aktualnie w Stowarzyszeniu jakieś funkcje. Zarzuty zgłaszane w treści pisma dotyczą okresu sprzed wniesienia pozwu. Podnoszone zaś okoliczności w postaci unikania uiszczenia opłat sądowych dzięki temu, że stroną powodową jest Stowarzyszenie, również nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na to, że postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy jest wolne od opłaty od pozwu w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa kwoty 50.000 zł ./por. w tym zakresie art. 35 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz.U. z 2010 r, nr 90 poz. 594 z późn.zm/.

Strona powodowa ma zatem zarówno zdolność sądową i procesową.

Zażalenie na powyższe orzeczenie w całości wniosła strona pozwana.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła:

1. naruszenie art. 173, 178 § 1 Konstytucji RP oraz art. 1 § 2 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 2 i art. 199 § 1 ust. 3 kpc poprzez uchylenie się od obowiązku merytorycznego rozpoznania zarzutu o braku zdolności sądowej powoda podniesionego przez pozwanego i jego oddalenie bez zbadania merytorycznych podstaw i w konsekwencji brak odrzucenia powództwa pomimo, iż powód - Stowarzyszenie (...) nie posiada zdolności do występowania w niniejszej sprawie, albowiem w sposób pozorny powołuje się na swoją odrębność prawną od przedsiębiorcy - radcy prawnego R. W. (1), stanowiąc w rzeczywistości część przedsiębiorstwa założonego i prowadzonego przez niego w celu prowadzenia działalności gospodarczej i osiągania zysków, co pozwany zamierzał wykazać za pomocą wniosków dowodowych bezprawnie oddalonych przez Sąd.

2. naruszenie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 1989, Nr 20, poz. 104 ze zm.) w zw. z art. 8 kpc, 462 kpc i art. 5 kc mających istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez nadużycie formy prawnej stowarzyszenia przez powodową organizację pozarządową tj. wykorzystanie prawa do założenia stowarzyszenia w celu sprzecznym ze społeczno-gospodarczym celem stowarzyszenia oraz zasadami współżycia społecznego.

3. naruszenie art. 233 kpc poprzez dowolne a nie swobodne podjęcie decyzji o oddaleniu zarzutów pozwanego w przedmiocie nieważności postępowania, bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania dowodowego w przedmiocie braku zdolności procesowej powoda Stowarzyszenia (...) tj. weryfikacji czy rzeczywistym powodem w sprawie jest umocowany pełnomocnik R. W. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Kancelaria Radcy Prawnego R. W. (1), której częścią składową (mimo pozornej odrębności) jest Stowarzyszenie (...).

4. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 kpc poprzez bezzasadne przyjęcie przez Sąd I instancji, że: „(...) prowadzenie licznych procesów sądowych z udziałem Stowarzyszenia nie stanowi podstawy do przyjęcia, że Stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą, w szczególności, że właśnie wytaczanie procesów na rzecz pracowników pozostaje w sferze działalności statutowej Stowarzyszenia”, bowiem z treści doniesień prasowych i informacji znajdujących się na stronach internetowych dotyczącymi działalności Stowarzyszenia (...) wyraźnie wynika okoliczność przeciwna.

5. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 kpc poprzez bezzasadne przyjęcie przez Sąd I instancji, że: "Strona pozwana podnosiła swoje obawy, co do tego, że powodowe Stowarzyszenie nie posiada zdolności sądowej i w związku z tym procesowej (...) przy czym obawy

te mają charakter głównie domysłów opartych na informacjach z różnych stron internetowych" podczas, gdy treść tych informacji uprawdopodobnia tę okoliczność, a weryfikacja w aktach rejestrowych (możliwa dopiero po złożeniu odpowiedzi na pozew) wskazuje, że R. W. (1) był założycielem powodowej organizacji oraz pełnił funkcję prezesa stowarzyszenia.

6. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy art. 379 pkt 2 kpc przez brak jego zastosowania i brak przeprowadzenia postępowania dowodowego, celem weryfikacji rzeczywistej strony powodowej i zbadania zdolności procesowej Stowarzyszenia (...).

7. naruszenie art. 8 i art. 462 kpc poprzez błędną interpretację i w konsekwencji uznanie, iż dla oceny posiadania przez powoda legitymacji procesowej czynnej istotne jest wyłącznie odwołanie się do treści zadań statutowych, a nie rzeczywistych działań realizowanych przez organizację i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż w sytuacji, gdy zapisy statutu nie przewidują prowadzenia przez organizację społeczną działalności gospodarczej, to Sąd orzekający w ramach zarzutu braku zdolności sądowej w niniejszym postępowaniu nie jest uprawniony do badania czy przedmiotowe stowarzyszenie taką działalność prowadzi, czy też nie.

8. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 227 kpc poprzez uznanie przez Sąd I instancji, że: "Sąd pracy nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność podjęcia przez Stowarzyszenie działalności gospodarczej, z uwagi na brak przyznania w tym zakresie kompetencji temu sądowi w świetle art. 8 i art. 462 kpc" podczas, gdy kwestia prawidłowego określenia strony powodowej i jej legitymacji procesowej ma kluczowe znaczenie dla ważności postępowania i wszystkich czynności podejmowanych w jego zakresie przez Stowarzyszenie (...) i w związku z tym okoliczność ta powinna zostać zweryfikowana merytorycznie przez Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę w całości zaskarżonego postanowienia poprzez przyjęcie, iż powodowa organizacja pozarządowa nie posiada zdolności sądowej ani procesowej do występowania w niniejszym postępowaniu i zniesienie postępowania, alternatywnie uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia z dnia 27 kwietnia 2015 roku w przedmiocie odmowy odrzucenia pozwu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. Żalący wniósł też o zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie następujących dowodów:

- wystąpienie do Sądu Rejonowego dla Poznania - Nowe Miasto i W. w P., VIII Wydział Gospodarczy jako sądu rejestrowego prowadzącego akta dla Stowarzyszenia (...) przy ul. (...), (...)-(...) P. o nr KRS (...), a powoda w tej sprawie, o sporządzenie i przesłanie z akt rejestrowych w/w Stowarzyszenia kopii dokumentów do akt sprawy w postaci: kompletnego wniosku o rejestrację w/w stowarzyszenia wraz ze wszystkimi załącznikami, a także dokumentami złożonymi w wyniku uzupełnienia braków formalnych, statutu w/w stowarzyszenia oraz wszystkich jego zmian, wszystkich protokołów z walnego zebrania członków w/w stowarzyszenia, listy członków założycieli w/w stowarzyszenia, kopii wszystkich sprawozdań złożonych przez w/w stowarzyszenie za wszystkie lata działalności, kopii zajęć komorniczych majątku w/w stowarzyszenia złożonych do akt sprawy, w szczególności pozwany wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uchwał nr 4 i 5 z 21 października 2005 r. oraz uchwał nr 3 i 4 z dnia 21 kwietnia 2008 r. podjętych przez Walne Zebranie Członków stowarzyszenia (...) (w aktach rejestrowych powoda);

- przesłuchanie w charakterze świadków członków założycieli oraz członków organów w/w stowarzyszenia tj.: Prezesa Zarządu - E. W., Członka Komisji Rewizyjnej - H. S. (1), Członka Komisji Rewizyjnej - H. S. (2), na okoliczność ustalenia, czy działalność statutowa powoda polega w istocie na prowadzeniu działalności gospodarczej, jako części przedsiębiorstwa kancelarii radcy prawnego i jest przez niego zarządzana, oraz zobowiązanie ich do złożenia do akt sprawy wszystkich umów zawartych z pełnomocnikiem radcą prawnym R. W. (1), których przedmiotem było ustalenie zasad wynagradzania za prowadzenie spraw Stowarzyszenia.

- wystąpienie do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Poznania -Stare Miasto P. B. o załączenie kopii akt wszystkich postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko powodowi (adres: ul. (...), (...)-(...) P.). Kopie tytułów wykonawczych znajdują się także w katach rejestrowych powodowej organizacji.

- zobowiązanie powoda do przedłożenia do akt sprawy: oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskanego przez radcę prawnego R. W. (1) z tytułu prowadzenia spraw sądowych na rzecz stowarzyszenia począwszy od dnia 01 stycznia 2009 r. do chwili obecnej z rozbiciem na poszczególne miesiące, rejestru VAT począwszy od dnia 01 stycznia 2009 r. do chwili obecnej z rozbiciem na poszczególne miesiące,

- wystąpienie do Prezydenta Miasta P. o kopie wszystkich sprawozdań składanych przez w/w stowarzyszenie od początku jego powstania,

- wystąpienie do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta, Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu o udzielenie informacji o ilości postępowań (wraz z podaniem ich sygnatur) w których powód występował z powództwami, począwszy od 2008 r., a także czy w tych postępowaniach w imieniu powoda występował radca prawny R. W. (1),

-dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków wszystkich pracowników, których dotyczą postępowania wytoczone przez Stowarzyszenie przed Sądem w Zielonej Górze oraz w Ł. na rzecz których powód wytoczył powództwo z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, na okoliczność działania powodowego stowarzyszenia, potwierdzenia iż działalność powoda, jak się przypuszcza, polega w istocie na prowadzeniu wspólnie z R. W. (1) działalności gospodarczej, oraz zobowiązanie tych pracowników ich do złożenia do akt sprawy wszystkich umów zawartych z powodem oraz radcą prawnym R. W. (1), których przedmiotem było ustalenie zasad wynagradzania za prowadzenie sprawy.

Skarżący nadto zasugerował rozważenie zwrócenia się do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym o następującej treści: czy w toku rozpatrzenia zarzutu z art. 379 pkt 2 kpc Sąd orzekający może ograniczyć postępowanie do przesłanek formalnych z art. 64 kpc czy też przeprowadzić postępowanie dowodowe także z uwzględnieniem art. 5 kc?

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik powodowego Stowarzyszenia wniósł o oddalenie zażalenia pozwanego i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

- zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 64 § 1 i § 1¹. Każda osoba fizyczna i prawna ma zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądowa). Zdolność sądową mają także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Zdolność sądowa stron stanowi przesłankę procesową bezwzględną. Brak tej przesłanki, tak jak każdej innej przesłanki procesowej pozytywnej, stanowi przeszkodę procesową, czyli okoliczność powodującą niedopuszczalność powództwa. Brak ten sąd bierze pod uwagę z urzędu w każdym stanie sprawy (art. 202 zd. 3 w zw. z art. 199 § 1 pkt 3 KPC).(post. Sądu Apel. w R. z 10.01.2013 r. II APz 10/12 Lex 1240041). Postępowanie przeprowadzone z udziałem osoby niemającej zdolności sądowej jest dotknięte nieważnością (art. 379 pkt 2 KPC); / wyrok SN z 27 października 2004 r. II CK 305/03 lex 146348/

Organizacje pozarządowe wyposażone w osobowość prawną mają zdolność sądową z mocy § 1 art. 64 KPC, a organizacje pozarządowe niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, mają zdolność sądową na podstawie § 1¹ art. 64 KPC. Organizacjami pozarządowymi posiadającymi osobowość prawną są też organizacje wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego jako stowarzyszenia (art. 17 ust. 1 PrStow). Należy zwrócić

uwagę, że organizacja pozarządowa, żeby miała zdolność sądową na podstawie art. 64 § 1¹ KPC, musi mieć zdolność prawną przyznaną przez ustawę. Nie każda organizacja pozarządowa ma zdolność sądową. Posiadanie przez organizację pozarządową zdolności sądowej nie jest zależne od tego, czy organizacja prowadzi działalność gospodarczą. Te organizacje pozarządowe, które uprawnione są do uczestniczenia w postępowaniu (art. 8, 61-63 KPC), mają zdolność sądową w sprawach, w których mogą wytaczać powództwa i wstępować do postępowania. Ich zdolność sądowa w tych sprawach jest niezależna od tego, czy są osobami prawnymi i czy mają zdolność prawną.

Organizacje pozarządowe, których zadanie statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, mogą dla ochrony praw obywateli, w wypadkach przewidzianych w ustawie, wszcząć postępowanie oraz wziąć udział w toczącym się postępowaniu. (Art. 8 kpc). Wobec tego pośród organizacji pozarządowych uczestniczyć w postępowaniu cywilnym mogą tylko te organizacje, których zadanie statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej. Decyzja o wytoczeniu powództwa bądź wzięciu udziału w postępowaniu nie podlega kontroli sądu (A. Zieliński, [w:] Zieliński, Komentarz KPC, t. I, 2006, s. 72). Sąd bada jedynie, czy zadanie statutowe organizacji nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej oraz czy spełnione są warunki określone w art. 61-63 KPC. Tym samym do udziału w postępowaniu cywilnym uprawnione są wszystkie organizacje pozarządowe, których zadanie statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, ale tylko "w wypadkach przewidzianych w ustawie". Przepisy art. 61, a także art. 462 i art. 546 § 3. określają rodzaje spraw, w których mogą brać udział organizacje pozarządowe i jednocześnie określają organizacje pozarządowe, które mogą brać udział w postępowaniu. Czynią to przez wskazanie, że są to organizacje, które w zakresie swoich zadań statutowych mają ochronę praw obywateli w sprawach, których przepisy te dotyczą (art. 61 § 1 i 2, art. 462 i art. 546 § 3) lub organizacje, których członkiem jest osoba, dla ochrony praw której działa organizacja pozarządowa (art. 61 § 3). Oznacza to, że każda organizacja pozarządowa w zakresie swoich zadań statutowych, w sprawach wymienionych w art. 61 § 1 KPC, może zarówno wytaczać powództwa na rzecz danej osoby fizycznej, jak i przystąpić do niej w toczącym się już postępowaniu (art. 61 § 2 KPC). Ocena dopuszczalności działania danej organizacji pozarządowej w konkretnym postępowaniu, co słusznie dostrzegł Sąd I instancji, należy zawsze do sądu orzekającego, który dokonuje jej przede wszystkim na podstawie postanowień statutu danej organizacji.

Zgodnie z art. 462 kpc w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych, za zgodą pracownika lub ubezpieczonego wyrażoną na piśmie, mogą wytaczać powództwa na rzecz pracownika lub wnosić odwołania od decyzji organów rentowych, a także, za zgodą pracownika lub ubezpieczonego wyrażoną na piśmie, przystępować do nich w toczącym się postępowaniu.

Organizacje pozarządowe (jeśli mieści się to w ramach ich zadań statutowych) w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli uzyskają na to zgodę w formie pisemnej od pracownika, mogą więc wytoczyć powództwo, a także przystąpić do toczącego się postępowania w tych sprawach obok pracownika. W takim przypadku działają na rzecz i w interesie podmiotu, na rzecz którego powództwo wytoczyły lub do którego przyłączyły się w toku postępowania. Warunkiem dopuszczenia do udziału w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organizacji pozarządowej jest więc wyłącznie spełnienie przez tę organizację kryteriów określonych ww. przepisie co do zadań statutowych oraz wskazana pisemna zgoda pracownika lub ubezpieczonego.

Przy tym bezwzględnie Sąd pracy, jest uprawniony jedynie pod względem formalnym do kontroli czy dany podmiot jest organizacją pozarządową i czy z ustawy bądź statutu nie wynika prowadzenie przez niego działalności gospodarczej, a także czy w myśl statutu realizuje on zadania określonego rodzaju, w świetle art. 8 kpc i 462 kpc, nie może zaś prowadzić postępowania dowodowego co do charakteru i zadań faktycznie realizowanych i czynić ustaleń w tym zakresie sprzecznych z wpisem do KRS. Zgodnie bowiem z art. 8 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r Prawo o stowarzyszeniach /Dz. U. 2001/79/855/ nadzór nad działalnością stowarzyszeń należy do: wojewody właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia - w zakresie nadzoru nad działalnością stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, starosty właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia - w zakresie nadzoru nad innymi niż wymienione w pkt 1 stowarzyszeniami zwanych dalej "organami nadzorującymi", natomiast prawidłowość wpisu do rejestru może być kwestionowana wyłącznie w postępowaniu rejestrowym. /por w tym zakresie cytowany już przez Sąd Rejonowy wyrok SN z dnia 4 listopada 2008 r, I PK 149/08 dotyczący wpisu do rejestru handlowego spółki/.

Osobowość prawna stowarzyszenia jest bowiem ściśle związana z konstytutywnym wpisem do rejestru - obecnie do Krajowego Rejestru Sądowego (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek zamiejscowy w W. z dnia 26 września 2002 r. (...) SA (...) Legalis Numer 95460).

W ocenie Sądu Okręgowego ustalenie zatem przez Sąd Rejonowy, że Stowarzyszenie (...) jest organizacją pozarządową – nie stanowi jednostki sektora finansów publicznych, posiada osobowość prawną, jest wpisane do KRS i w ramach statutowych zajmuje się między innymi ochroną praw pracowniczych w sprawach z zakresu prawa pracy, nie prowadząc przy tym działalności gospodarczej, było wystarczające dla stwierdzenia jego zdolności sądowej i formalnej legitymacji procesowej do wytoczenia we własnym imieniu powództwa, na rzecz wyrażających na to zgodę pracowników. Jeszcze raz podnieść należy, iż Sąd pracy nie jest władny w ramach własnych ustaleń opartych na okolicznościach faktycznych dowodzonych przez stronę postępowania, czynić ustaleń sprzecznych z postanowieniami statutu stowarzyszenia potwierdzonych konstytutywnym wpisem do KRS. Z tych też względów zaskarżone rozstrzygnięcie odpowiada prawu, a zgłoszone zarówno w postępowaniu przed Sądem Rejonowym, jak i w postępowaniu zażaleniowym wnioski dowodowe, nie mogły wpłynąć na wynik postępowania. Sąd pracy w ramach badania zarzutu naruszenia art. 379 pkt 2 kpc nie może podważać legalności wpisu do KRS. Z tych też względów wskazane wnioski dowodowe słusznie zostały oddalone.

W ocenie Sądu II instancji brak też podstaw do zwrócenia się przez Sąd Okręgowy do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym o treści: czy w toku rozpatrzenia zarzutu z art. 379 pkt 2 kpc Sąd orzekający może ograniczyć postępowanie do przesłanek formalnych z art. 64 kpc czy też przeprowadzić postępowanie dowodowe także z uwzględnieniem art. 5 kc?

Skoro bowiem organizacje pozarządowe wyposażone w osobowość prawną mają zdolność sądową z mocy § 1 art. 64 KPC, a osobowość prawna stowarzyszenia oraz jego uczestnictwo w postępowaniu jest ściśle związana z postanowieniami statutowymi i z konstytutywnym wpisem Krajowego Rejestru Sądowego, nie istnieje żadne zagadnienie prawne budzące wątpliwości co do tego, czy w toku rozpatrzenia zarzutu z art. 379 pkt 2 kpc Sąd orzekający może ograniczyć postępowanie do przesłanek formalnych z art. 64 kpc czy też przeprowadzić postępowanie dowodowe także z uwzględnieniem art. 5 kc. Domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe (art. 17 ustawy z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym). Domniemanie dotyczy wpisów, a więc obejmuje treść, która została zamieszczona w odpowiednim Rejestrze. Prawdliwość wpisu do rejestru może być kwestionowana wyłącznie w postępowaniu rejestrowym. Wpisy zamieszczane w KRS korzystają więc z rękojmi wiary publicznej. Domniemanie to jest ustanowione w interesie osób trzecich korzystających z KRS. Domniemania prawne wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Wobec tego w procesie cywilnym brak podstaw do ustalenia okoliczności faktycznych sprzecznych ze wskazanym wpisem. Na gruncie rozpatrywanego przypadku nie sposób więc było dopatrywać się przesłanek do odrzucenia pozwu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc w zw. z 398 kpc oddalił zażalenie jako bezzasadne.

Zgodnie z art. 108 § 1 kpc. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

W świetle powyższego rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej, ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-05-10, I ACz 708/12, LEX nr 1171393, postanowienie SN z 2012-04-04, I CZ 32/12 LEX nr 1170212).

Pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie jako całość poddaną pod osąd. Postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wpadkowe, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-04-19, I ACz 482/12, LEX nr 1171326).

Przez orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w danej instancji należy rozumieć więc wyrok (postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) albo inne orzeczenia, które trwale zamykają drogę do wydania wyroku. Przyjmuje się także, że chodzi tutaj o orzeczenie całkowicie kończące sprawę w danej instancji, a zatem o wyrok końcowy lub postanowienie o umorzeniu postępowania w całości lub odrzuceniu pozwu w całości, ponieważ dopiero takie orzeczenie pozwala na prawidłowe ustalenie wyniku sprawy, który z kolei w myśl art. 98 § 1 k.p.c. stanowi co do zasady podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. (por. postanowienie SN z 2012-04-12, II CZ 207/11, LEX nr 1228679). Brak zatem podstaw do orzekania o kosztach procesu na wcześniejszym etapie w orzeczeniach kończących sprawę w określonej części.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, Sąd Okręgowy, orzekając co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie odmowy odrzucenia pozwu, nie wydał orzeczenia, które trwale zamykało drogę do wydania wyroku, lecz jedynie rozstrzygało kwestie wпадkową. Wobec powyższego na gruncie rozpatrywanego przypadku, pomimo wniosku strony powodowej w tym zakresie, brak było podstaw do orzekania przez Sąd Okręgowy o kosztach związanych z wniesieniem zażalenia.

Z tych też względów orzeczono jak na wstępie.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.